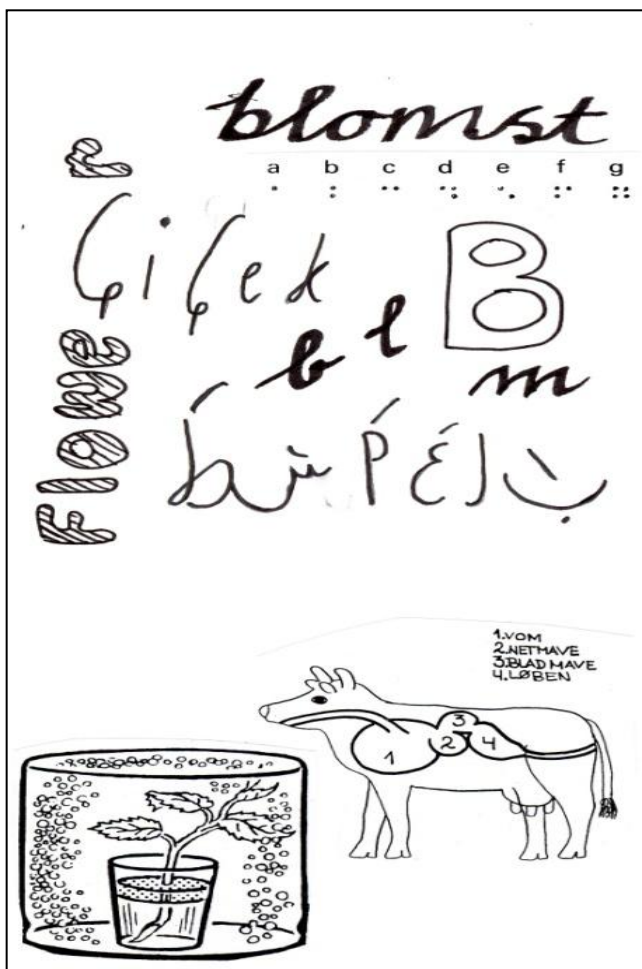

Organisering af undervisning og evaluering på Bifrost

1. Organisering af undervisning
2. Organisering af evaluering
3. Evalueringsmetoder

Rev. Dec. 2024, VN

1. Organisering af undervisning

Skoleledelsen udstikker rammerne for undervisningen, herunder rammer for planlægning af almenundervisning, to-lærerordning i fagfaglige og tværfaglige moduler, ekstra støttetimer eller pædagogisk medhjælp. Dette gøres i samråd med ressourcecenteret og lærerteams på baggrund af skolens børnesammensætning, undervisningsorganisering, formelle krav/lovgivning, økonomiske rammer, ambitioner og prioriteringer. Ressourcecenter/vejlederteam er sammen med klasselærerne tovholder for og opfølgning på udførelsen af handleplaner.

På Bifrost skal børns udvikling og læring så vidt muligt finde sted i den **almene differentierede undervisning**. Den almene undervisning på Bifrost skal tilrettelægges, så der er plads til forskellighed, det forudsætter undervisningsdifferentiering, hvor der tages hensyn til det enkelte barns behov og forudsætninger. Den almene differentierede undervisning kan foregå på mange måder, herunder klasse-, hold- eller individuel undervisning med differentierede materialer.

Støtte-undervisning er til børn, som har brug for støtte, i mindre end 9 timer ugentligt, for at indgå den almene differentierede undervisning. Der kan støttes op om aktiviteter i klasseundervisningen, på hold eller med særlig individuel undervisning med differentierede materialer. Dette gøres gennem tolærerordninger (lærer eller pædagoger), som både kan hjælpe det/de enkelte barn/børn og klassen som helhed.

Støtte-undervisningen kan iværksættes for elever med faglige vanskeligheder andre former for vanskeligheder, herunder fx forskellige former for kognitive vanskeligheder.

Formålet er at hjælpe barnet til at udnytte sit potentiale og blive så dygtigt, det kan.

Specialundervisning er for børn med særlige undervisningsbehov, i mere end 9 timer ugentligt, og som derfor ikke kan opfyldes inden for rammerne af den almene undervisning. Altså særlig tilrettelagt undervisning med differentierede materialer.

Vurderes det, at et barn har særlige behov i en grad, som kræver brug af specialundervisning inddrages PPR som sparringspartner mht. handleplaner samt ansøgning af SPS-midler (Special Pædagogisk Støtte) hos Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, Børne- og Undervisningsministeriet. Specialundervisningen (SPS) kan iværksættes for elever med faglige vanskeligheder samt for elever med psykiske, fysiske eller sensoriske funktionsvanskeligheder mv.

Hvis specialundervisning er påkrævet, og det er muligt, foregår specialundervisningen i tilknytning til klassen. Der kan iværksættes specialundervisning i klassen, på hold eller med særlig individuel supplerende undervisning med differentierede materialer. Specialundervisningen, som er jævnt fordelt over ugens dage og forskellige lektioner varetages af uddannede faglærere og pædagoger. Dette gøres gennem tolærerordning (lærer eller pædagoger) i tæt samarbejde med faglærere, forældre og barnet, for at understøtte barnets ønsker og behov og for at hjælpe det enkelte barn ift. klassen som helhed.

Formålet er at hjælpe barnet til at udnytte sit potentiale og blive så dygtigt, det kan.

Al undervisning indebærer både nogle generelle forhold og nogle specifikke personafhængige forhold.

For uddybende info om differentieret almen undervisning, støtte og specialundervisning:

Se: www.bifrost.dk, Specialundervisning, Selvevaluering kap. 7

2.Organisering af evaluering

Undervisernes kvalifikationer/kompetencer ift. læringsstile, differentiering, viden og handleanvisninger for børn i almindelighed - og i særdeleshed om børn med særlige udfordringer i form af forskellige vanskeligheder eller diagnoser - øges gennem vidensdeling, interne oplæg, gæstelærere og workshops i forbindelse med fællesmøder, fagudvalgsmøder og pædagogisk udviklingsarbejde. Udvikling af kompetencer og redskaber til brug i undervisningsdifferentiering, støtte og specialundervisning gøres i samarbejde med ledelsen og vejlederteamet.

Underviserne har en bred og varieret viden om børns udvikling og om brug af varierede undervisningsaktiviteter og -materialer. Dette er opnået gennem uddannelse, praksiserfaring samt løbende tilegnelse af nye kompetencer, og undervisningen bliver løbende evalueret, så den søges tilpasset de enkelte børn. Ud over den fagfaglige undervisningsdifferentiering skaber den tværfaglige undervisning i værksteds- og projektmodulerne mulighed for gruppearbejde, som muliggør stilladseret læring, hvor det enkelte barn med vejledning og støtte fra et barn på 'højere' stadiet/modning kan udvikle sig indenfor Zone for Nærmest Udvikling (ZNU)¹. Ressourcecenter/vejlederteam samarbejder/sparrer med undervisere og forældre om at udarbejde mål og handleplaner for de enkelte børns udvikling. Til børn med bevilliget SPS laves Plan for undervisningsaktiviteter, som løbende/periodisk evalueres og justeres.

Løbende evaluering varetages af underviserne og vejledere, som gør brug af observations-, evaluerings- og testværktøjer for at understøtte barnets læring ved differentierede undervisningsaktiviteter. Afhængig af udviklingsfokus kan det ske både i klasseundervisningen, på hold eller ved individuel supplerende undervisning og gennem inddragelse af andre lærere på trinnet. Der samarbejdes tæt med børn og forældre for at understøtte barnets udvikling. Hvis det skønnes nødvendigt, kan der inddrages eksterne samarbejdspartnere i evaluering og planlægning. Der differentieres på arbejdsform, metoder og materialer samt på læringsmål og -indhold, bl.a. gennem anvendelse af udviklingsplaner.

Lærerne foretager løbende evaluering af klasserne, hvor de bruger forskellige evaluerings-redskaber, som kan give konkret, dokumenteret og struktureret viden om fx børns skriftsproglige kompetencer. Dette er vigtigt, for at lærerne på ethvert tidspunkt har et klart billede af klassen og dermed de enkelte børns specifikke, læsefaglige ståsted, for at kunne vurdere hvilke læse-udviklingstrin børnene er nået til samt identificere tilstand eller afvigelser. På baggrund af dette kan læreren målrette klassens og det enkelte barns læseundervisning gennem anvendelse af udviklingsfremmende aktiviteter inden for de forskellige aktivitetsområder. Hvis lærerne oplever, at et barn på trods af særlig indsats/differentiering ikke kommer videre i fx sin læseudvikling tages der kontakt til læsevejleder. Tilsvarende evaluering, differentiering og evt. diagnosticering foregår på skolens øvrige fagområder. Lærerne skal, ved didaktisk brug af stadieteorier/normer, være opmærksomme på, at ikke alle børn følger den forudbestemte rækkefølge. Børn skal ses som individer, for som Klafki præciserer:

"Den såkaldte årgangsklasse er ikke nogen homogen læringsgruppe! Den, som ignorerer dette, ignorerer den reelle spredning, der er i en klasse af sammenbragte elever".

¹ Zone for Nærmest Udvikling, Vygotsky.

Evaluering samler og perspektiverer informationer og iagttagelser og giver dermed et helhedsbillede af klassen og/eller de enkelte børn som grundlag for ny fremadrettet læring. Det væsentligste i både undervisningen og den løbende evaluering er, set med skolens menneske- og læringssyn, at børnene får nye erfaringer, ny indsigt og ser nye perspektiver med fokus på det værdsættende. Evaluering ses som en integreret funktion i de individuelle undervisningsforløb, for både voksne og børn, for at kunne

- vurdere barnets udbytte af undervisningen og justere undervisning til barnet
- medvirke til mere systematisk viden om barnets udbytte
- justere forhold omkring børnene til gavn for deres udvikling
- medvirke til løbende fastsættelse og justering af mål
- lægge op til børns refleksion over egen læring
- lægge op til voksnes refleksion over egen undervisningspraksis

Overlevering af evaluering starter i førskolegruppen (Bikuben) og fortsætter gennem hele børnenes skolegang.

Der laves en løbende evaluering af førskolebørnene i Bikuben, med fokus på faglige, personlig og sociale færdigheder. Denne laves løbende og på fastsatte møder i fællesskab af de tilknyttede pædagoger og lærere. Evalueringen anvendes ifm. børnenes start i skolen på yngste trin, altså viden om deres undervisning- og læringsparathed, som anvendes i planlægning af undervisning og at identificere mulige indsatsområder, som der i samarbejde med forældrene skal støttes op om.

Når børnene kommer på mellemtrinnet laves overlevering af viden om de enkelte børns samt klassens faglige niveau, som danner grundlag for nye fagfaglige undervisningsforløb samt den nye tværfaglige undervisningsstruktur på mellemtrinnet: udvidet værkstedsarbejde. Fokus er fra 3. kl. i højere grad rettet mod bl.a. forståelseslæsning, hvor barnet skal kunne anvende læsning og skrivning i alle fag og på tværs af fagene, og skal kunne anvende forskellige læseteknikker og læseforståelsesstrategier.

Når børnene kommer på ældste trin laves en omfattende overlevering af viden om de enkelte børns samt klassens skriftsproglige niveau, som danner grundlag for nye fagfaglige undervisningsforløb i nye fag samt den nye tværfaglige undervisningsstruktur på ældste trin: projektarbejdsformen. Fra 6. – 9. klasse skal bl.a. børnenes læselyst og interesse for læsning og skrivning skal styrkes, da læse-/skrivestrategier skal anvendes i alle fag og på tværs af fagene. Evnen til at læse forskellige tekster kritisk og analyserende skal udvikles yderligere

3. Evalueringsmetoder

Valg af evalueringsmetode afhænger af, hvad man ønsker at få viden om:

De formative, kvalitative evalueringer ser eleven som subjekt, altså en vurdering, som involverer eleven gennem fx dialog, feedback, samtale, selvevaluering/-vurdering, målopfyldelse, logbog.

De summative, kvantitative evalueringer ser eleven som objekt, altså lærerens vurdering af eleven gennem fx prøver, tests, opgaver, produkter og præsentationer, iagttagelse og registrering.

På børneskolen Bifrost anvender vi begge evalueringsmetoder, dog ser vi børnene som subjekt med Med-ansvar For Egen Læring og baserer størstedelen af den løbende evaluering på formativ, pædagogisk evaluering, som dog også inddrager summativ evaluering, hvor dette er gavnligt.

Formativ evaluering på Bifrost

Den formative, kvalitative evaluering omfatter fx hverdagsevaluering, feedback i læringsproces, historiefortælling, værdsættende undersøgelser mm. Disse evalueringsværktøjer lægges til grund for bl.a. udarbejdelse af udtalelser/planer med personlig, sociale og faglige/tværfaglige evaluering og nye mål som anvendes i elevsamtaler og udviklingssamtaler. Forskellige metoder indgår også i forbindelse med udarbejdelse med arbejdseddler, selvevaluering, klasseregler/aftaler, observationer og refleksioner ved fremlæggelser, klassemøder samt trinmøder/fællessamling.

Summativ evaluering på Bifrost

Af pædagogiske og læringsmæssige grunde har skolen fravalgt brug af Nationale tests, Folkeskolens prøver og Folkeskolens afsluttende prøver, både skriftlige og mundtlige. Der laves i stedet faglige udtalelser ved afslutning af 9. kl. samt tværfaglig vurdering ift. Afsluttende Projekt i 8. og 9. kl. Faglige summative, kvantitative tests (evalueringer) differentieres efter behov pr. klasse og på trin. Der kan løbende evalueres og testes på flere fagområder, hvor dette er gavnligt ift. vurdering af elevernes niveau, - såvel klasse som individuelle test - herunder fx læsehastigheds og -forståelses test, grammatiske test, matematikprøver mm.

Hermed eksempel på evalueringspraksis på YT med fokus på sproglig opmærksomhed:

Børnene bliver løbende formativt og summativt evalueret i forhold til fx. fonetisk opmærksomhed (høre lyde, lave lyde mm), sociale færdigheder, (løse fælles 'opgave', lege med hinanden), modtage beskeder, forstå fælles besked (lytte, hukommelse, koncentrere sig, opmærksomhed). Der evalueres gennem lege og aktiviteter og inddragelse af vurderinger fra SFO, dansk, matematik, musik, idræt og værksted. Det er ikke kun den enkelte klasselærer som vurderer barnet, da lærerne bruger hinanden på tværs af klasserne (observation og supervision) af både børn, læreren og samværet i klassen. Lærerne bruger hinandens ideer og vurderinger, og skiftende voksne prøver forskellige ting med barnet.

Der evalueres på dagligt arbejde og opgavebesvarelser samt der laves såvel klassetest som hold-/individuelle test, summative tests, af bl.a. sproglige - og matematiske færdigheder.

Evalueringerne videregives skriftligt i klasseløkken samt mundtligt gennem dialog om klasserne og de enkelte børn. Viden formidles til de øvrige voksne, SFO og øvrige trinklærere, som har kontakt med børnene på YT. Der vil være særlig fokus på evaluering af børn, som kræver særlig opmærksomhed omkring såvel faglige, personlige som sociale områder, støtte i hverdagen i skoletiden og i pauser og evt. hjemme. Viden formidles gennem den daglige samtale omkring

'frokostbordet' mellem de tilstedeværende lærere, på ugentlige trinmøder med de øvrige lærere og vejledere samt på Førskole-/Bikube- og SFO-møder. Der laves en overleveringssamtale med den kommende klasselærer/dansklærer ved trinskift.

Evalueringen anvendes til at få et samlet billede af børnene. Der kan anvendes beskrivelse ift. forskellige fokusområder bl.a. deltagelse i fælles oplæg, i gruppearbejde, ved individuelt arbejde, fagfaglige områder, eller ved brug af målcirkler til planlægning og evaluering af undervisning. Der bruges 'selvevaluering' ved udviklingssamtalerne, hvor børnene skal give forskellige ting 'smiley' og vurdere eget arbejde.

Den samlede viden om børnene er et nødvendigt redskab for at planlægge, hvad skal/kan være fælles, og hvordan skal opgaverne udformes for at støtte de enkelte børns forskellige udviklingstrin. Der kan anvendes differentierede arbejds- og læsehæfter.

Se mere om sproglig evaluering i dokumentet på www.bifrost.dk, Information, Information, **Læsehandleplan Bifrost**, hvor Bilag 1+2 beskriver Sproglig evaluering på yngste trin samt på mellemtrinnet og ældste trin.